ČITATELJI! Prosimo, poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 236 — Štev. 236 NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 7, 1943. — TOREK, 7. DECEMBRA, 1943 VOLUME LI. — LETNIK LI.

PRIJATELJI V DEJANJU, DUHU IN NAMENU...

Z GORNJIMI ZNAČILNIMI BESEDAMI SE ZAKLJUČUJE TEHERANSKA IZJAVA

Predsednik Roosevelt, Winston Churchill in Josip Staln so se v Teheranu dogovorili, kako bodo zavezniki uničili Nemčijo na kopnem, na morju in v zraku ter od vzhoda, zapada in z juga in tega jim ne more preprečiti nobena sila na svetu. Iz sveta hočejo iztrebiti kugo in strahote vojne. Postaviti hočejo svetovno družino demokratskih narodov, v kateri ne bo vojn za več generacij.

Zgodovinska važna konferenca se je pričela v nedeljo, 28. novembra, in veliki trije" so vse štiri dni bili skoro vedno skupaj: na konferencah in pri jedi.

Stalin se je pripeljal z aeroplanom čez visoko goro Elbruz v Teheran 26. novembra, naslednjega dne sta se pripeljala Roosevelt in Churchill, toda vsak v svojem aeroplanu. Amerikanci so se pripeljali v petih velikih aeroplanih.

Zelo pomembo je, ko je predsednik Roosevelt v nedeljo ob treh popoldne preselil svoj glavni stan v rusko poslaništvo kot gost premiera Stalina. Od tedaj sta Roosevelt in Stalin stalno stanovala na ruskem posestvu, dasi vsak v svojem poslopju. Churchill je stanoval v angleškem poslaništvu, čez cesto od ruskega poslaništva.

Okoli poslaništev so stale močne vojaške straže. V notranjosti ograje so bili ruski in ameriški vojaki.

Konferenčna soba je bila v poslopju, kjer je stanoval predsednik Roosevelt. Sredi sobe je stala okrogla hrastova miza s premerom 10 čevljev. Miza je bila nalašč urejena tako, da ni nikdo, ki je sedel pri mizi, izgledal, kot da ima kako prednost pred drugim. Stalin je najprej obiskal predsednika Roosevelta v spremstvu vnanjega komisarja Molotova in svojega osebnega tolmača Pavlova. Rooseveltov tolmač pa je bil Charles Bohlen. Stalin je bil pri Rooseveltu poldrugo uro, nakar je prišel Winston Churchill. Po kratkem razgovoru je Molotov vse navzoče povabil na čaj.

"Trije veliki" so vsak večer skupno večerjali in ob vsaki taki priložnosti se je Stalin izkazal kot najzabavnejši družabnik. 30. nov. zvečer je bil banket v ruskem poslaništvu in ob tej priložnosti je Churchill obhajal svoj 69. rojstni dan.

IZJAVA V TEHERANU

"Mi, predsednik Združenih držav Ameriških, angleški ministrski predsednik in premier Sovjetske Unije smo imeli sejo zadnje štiri dni v tej prestolici naše zaveznice Irana ter smo izdelali in potrdili svojo skupno politiko. Izrazili smo svojo odločnost, da morajo naši narodi skupno delovati v vojni in v miru, ki bo sledil.

Kar zadene vojno, so se našim obmiznim razgovorom pridružili naši generalni štabi in smo združili svoje načrte za uničenje nemških sil. Dosegli smo popolni sporazum glede cilja in časa operacij, ki bodo podvzete z vzhoda, zapada in juga.

Skupni sporazum, ki smo ga tukaj sklenili, je dosegel jamstvo, da bo zmaga naša.

Kar pa zadene mir, pa smo gotovi, da bo naš sporazum dosegel trajen mir. Popolnoma spoznavamo najvišjo odgovornost, ki leži na nas in vseh Združenih narodih, da bomo napravili mir, ki bo obvladal dobro voljo pretežnih mas narodov sveta in pregnali kugo in strah vojne za mnogo generacij.

S svojimi diplomatskimi svetovalci smo pregledali probleme bodočnosti. Iskali bomo sodelovanje in dejansko soudeležbo vseh držav, velikih in majhnih, čijih narodov srca in misli so posvečene, kot naših narodov, za iztrebljenje tiranstva in sužnosti, zatiranja in nestrpnosti. Z veseljem jih bomo sprejeli, če si tako izvolijo, če pridejo v svetovno družino demokratskih narodov.

Nobena sila na svetu nam ne more preprečiti, da ne bi zdrobili nemških armad na kopnem, njihovih podmornic na morju in njihovih letal v zraku. Naši napadi bodo neizprosni in neprestani.

Iz teh prijateljskih konferenc gledamo z zaupanjem v dneve, ko bodo vsi narodi sveta živeli svobodno življenje, nedotaknjeno od tiranstva in v soglasju z njihovimi različnimi željami in njihovo lastno vestjo.

Sem smo prišli z upanjem in odločnostjo. Od tukaj odhajamo kot prijatelji v dejanju, duhu in namenu.

Podpisano v Teheranu, 1. decembra, 1943.

ROOSEVELT, STALIN, CHURCHILL."

OZRAČJE TEHERANSKE KONFERENCE

Kadar so konference diplomatov, so tudi banketi, na katerih vdeležniki pokažejo svojo uljudnost in gostoljubnost svojim tovarišem. Tekom konference v Teheranu je bil 69. rojstni dan angleškega ministrskega predsednika Winstona Churchilla. Bilo je slavje, četudi o tem časnikarji niso natančnejše poročali. Izvedelo se je pa le, da je bilo več napitnic in da je bil Stalin posebno veselo razpoložen, kakor je vedno ob slični priložnostih. In Stalin je ob tej priložnosti med drugim tudi rekel: "Brez ameriške produkcije Združeni narodi ne bi mogli nikdar zmagati." Seveda je ta njegova izjava izzvala velikanski aplavz.

Ko so govorili napitnice, je Stalin trčil z Rooseveltom in ga imenoval "moj bojujoči se prijatelj Roosevelt" in ravno tako "moj bojujoči se prijatelj Churchill." Seveda sta Roosevelt in Churchill Stalinu odgovorila z isto prijaznim poklonom.

Churchill je prinesel s seboj tudi dragocen meč, dar angleškega naroda hrabrim branilcem Stalingrada. In ko je bil meč slovesno izročen Stalinu, je maršal Vorošilov, ki je bil s Stalinom na konferenci rekel: "Predsednik nam je prinesel zaobljube, kralj pa nam je poslal meč."

Stalin pa je na to pripomnil:

"Toda brez Vorošilova in Stalingrada sploh ne bi prišli."

Izročitev meča je bila zelo slovesna. Meč se je lesketal na mizi konferenčne sobe. Navzoči so bili visoki vojaški častniki, predsednik Roosevelt si je izbral sedež v kotu. Naenkrat pride v sobo vnanji komisar Molotov, stopi k mizi, pogleda okrog in odide. Nato pride Stalin v vojaški uniformi z Leninovim redom. Za njim pride Churchill v uniformi commodorja angleške zračne sile.

Godba je zaigrala Internacijonalo in angleško himno. Stalin Churchill sta salutirala, nato pa je Churchill Stalinu izročil meč.

Stalin, "jekleni mož Rusije", je bil ginjen, da mu je bilo videti, kot bi požiral besede, oči so mu bile rosne. S tresočimi rokami je dvignil meč in ga spoštljivo poljubil v znak prijateljstva med angleškim in ruskim narodom. Stalin je meč izročil maršalu Vorošilovu, da ga nese in ga pokloni prebivalcem Stalingrada. V Vorošilovih kretnjah je bilo nekaj tako nežnega, kot bi oče svojega novorojenega otroka nesel v naročje otrokovi materi.

Po slovesni predaji je Stalin ponosno pokazal meč predsedniku Rooseveltu, ki ga je do polovice potegnil iz nožnice, si ga ogledal, nato pa ga je z nasmehom izročil Stalinu z besedami: "Zares srce iz jekla!"

GROF CIANO JE BIL MENDA USTRELJEN

Madrid, 3. dec. — Kot poroča U. P. novinarska agencija iz zanesljivih virov iz Milana, je bil grof Ciano, zet bivšega italijanskega diktatorja Mussolinija ustreljen.

Ciano, ki je bil prej Mussolinijev vnanji minister, je bil po posebnem vojaškem sodišču sedanje Mussolinijeve lutkarske vlade pod nemško okupacijo obsojen na smrt radi izdaje Mussolinija v času, ko je bil ta strmoglavljen v Rimu.

Vest o obsodbi in usmrtvi pravi, da je Ciano podal v svoj zagovor svojo lojalnost do kralja in do svoje domovine, v interesu katere je stopil na stran onih, ki so strmoglavili Mussolinija in pristali na kapitulacijo Italije pred zavezniki.

Ta njegov zagovor so posebno Nemci zaničljivo zavrnili, je rečeno v poročilu in Mussolini ter njegova hči Edda, žena Cianova, nista z besedo skušala rešiti bivšega vnanjega ministra Mussolinijevega režima v Italiji.

Ciano se je menda dolgo skrival pred fašistično in nemško milico, ki ga je skušala izslediti, toda končno je bil ujet in vržen v ječo v Veroni.

Poročilo pravi, da je Ciano vzkliknil živio kralju in Italiji preden so ga podrle krogle iz pušk.

Vesti

Cena živilom bo poskočila od 7 do 10 odstotkov ako bodo subvencije zavržene

Washington, D. C.— Chester Bowles, načelnik vladne administracije cen, je dejal, da bodo cene živilom poskočile v prihodnjem letu za sedem do deset odstotkov ako bo kongres zavrgel program živilskih subvencij. Draginja bi narasla že tekom prvih dveh tednov v januarju, je rekel Bowles, ki je pristavil, da bo porast draginje zahtevala višje plače, proti katerim se je delalo v preteklosti toliko šuma baš od one strani, ki hočejo sedaj zavreči program subvencij. Takozvana "Little Steel Formula" bo malo časa vzdržala pod pritiskom naraščajočih cen, meni Bowles.

— — —

Italijanska flotila se menda bori na Pacifiku

Alžir. — Dobro informirani zavezniški krogi so pred par dnevi namignili, da je italijanska bojna flotila morda v akciji na Pacifiku. Uradno sicer ni bilo priznano, da se italijanska mornarica bori proti Japoncem, toda omenjeni viri so mnenja, da ne bo prav nič presenetljivo, če se izve iz uradnih virov, da je bila italijanska bojna mornarica, ki je prešla k zaveznikom po kapitulaciji Italije, poslana na Pacifik. Ker Italija ni napovedala Japonski vojne, zavezniki lahko uporabljajo njene ladje, ki so zdaj v njeni posesti, proti Japoncem. Mornarica je namreč sedaj legalno v rokah zaveznikov.

Jugoslovanska fronta

London, 6. dec. — Ljuto bojevanje je v teku ob celi jugoslovanski fronti, na katero so pripeljali Nemci nova ojačanja nacijskih in satelitskih bolgarskih čet. Tako se glasi poročilo iz gl. stana maršala Tita, ki pravi, da skušajo Nemci za vsako ceno streti organiziran odpor Jugoslovanov.

Dve diviziji Avstrijcev

Radijsko poročilo partizanov navaja, da sta prispeli v Jugoslavijo dve diviziji iz Avstrije. Dalje isto poročilo govori, da Nemci mašijo vrzeli v svojih divizijah, ki so poslane v Jugoslavijo s poljskimi, francoskimi in ruskimi vojnimi ujetniki.

Mihajlović se še vedno bori proti partizanskim četam

Radio Svobodna Jugoslavija je zopet ponovil obdolžitev, da se Mihajlović bori na strani sovražnikov proti Osvobodilni armadi.

Boji v Slavoniji

Izredno srdite bitke so v teku v Slavoniji, kjer so Nemci zaman poiskušali prodreti v osvobojeno ozemlje, vkljub temu, da so dosegli nekaj uspehov in zavzeli manjši kraj Cacini, ki leži ob Zagreb—Osijek progi.

Posadka ponesrečene leteče trdnjave rešila prebivalce

London, 5. dec.—Leteča trdnjava, ki je nosila šest tisoč funtov bomb, je padla iz zraka nad vasjo na Škotskem in letalska posadka, ki se je spusila iz ponesrečene trdnjave s padali, je takoj hitela do vseh hiš v mali vasi in opozorila prebivalce, naj bežijo na varno, ker znajo vsak hip eksplodirati bombe v letalu, ki je treščilo na tla pri vasici.

Ljudje so takoj vstali iz svojih ležišč in se zavili v kar so v naglici mogli ter bežali iz vasi, katero je že v nekaj minutah zajela strahovita razstrelba, ki je poškodovala slednjo hišo v vasi.

Kljub hitri akciji letalske posadke, je bilo nekaj ljudi ranjenih in med temi sta bila tudi dva člana posadke letala.

ZADEVA GLASOVNIC ZA MOŠKE IN ŽENSKE V AMER. VOJAŠKI ŠLUŽBI

Washington, 5. dec.—Amerika ima v vojaški in mornariški ter zračni službi deset milijonov svojih državljanov, kateri bi morali imeti vso pravico, da prihodnje leto volijo ob priliki predsedniških volitev, kakor vsi drugi državljani, ki so stari nad 21 let.

Stvar pa je postala del političnih mahinacij, ki se pojavljajo v vojnem času in tako obstaja nevarnost, da bodo onim državljanom, ki so v vojaški službi in največ doprinašajo za obrambo domovine, odvzeta pravica glasovanja v volitvah prihodnjega leta.

Kongresnik Rankin iz države Mississippi je predložil načrt oziroma predlogo, po kateri bi se "protektiralo" naše vojake pred politiki New Deala, kot se izražajo pristaši te predloge.

Pravijo, da je prišel Rankin na svoje kongresno mesto potom svojega dobrega znanja tlačenja glasov ob volitvah. Vse seveda se završi legalno in tako bo tudi predloga za odvzetje glasovnice vojakom na videz docela legalna stvar, v resnici pa bo oropala vojaštvo naše dežele volilne pravice v času, ko je najbolj važno, da glasujejo in izrazijo svojo voljo, kot državljani in državljanke, ki imajo pravico voliti svojega predsednika.

Značilno je, da je bilo ob zadnjih volitvah, ko je bil izvoljen Rankin, oddanih za nj v njegovem distritku samo 7097 glasov, čeprav ima ta distrikt več kot četrt milijona prebivalcev. To je torej pomenilo da je bilo oddanih manj kot tri odstotke glasov za Rankina.

Rankin je v kongresu poznan, kot jeznorit-argumentator, ki se izraža odprto proti židom, črncem, unijam in New Dealu. Star je 61 let in se s sentimentom spominja dni, ko so imeli bogataši na jugu še sužnje. To so bili idealni časi in on pravi, da so bili sužnji v svojem suženjskem stanju zadovolni in srečni. Njegova rodbina je sama lastovala sužnje in Rankin pravi, da so ti sužni imeli do njegove družine po osvobojenju večje spoštovanje nego do demagoških zagovornikov osvobojenja, ki so jim skušali dopovedati, da so vzlic temni polti in suženjskemu stanu enakopravni člani družbe.

Seveda ima Rankin nasprotnike, ki bodo v kongresu ostro nastopili proti njegovi predlogi. Kljub temu obstaja nevarnost, da bo predloga sprejeta, ker je spretno sestavljena in pa ker Rankin, kot odvetnik, zelo spretno podajati svoje govore, kadar predloži kako predlogo v kongresu. Več njegovih predlog je že bilo sprejetih v zbornici.

Pobegli zavezniški vojni ujetniki v boju proti Nemcem v Italiji

Na italijanski fronti, 3. dec. — Kot poroča U. P. se je združilo pod vodstvom ameriških častnikov, ki so pobegnili iz nemškega vojnega ujetništva, 40 ameriških in angleških vojakov, dalje trideset jugoslovanskih partizanov in več sto italijanskih partizanov, ki so vsi skupaj naskočili tovarno pri Croce di Merone v Severni Italiji in premagali močne nemške posadke v ostri bitki.

Bitka se je vnela, ko so skušali Nemci z ojačanjem prepoditi napadalce, ki so zasegli tovarno, katero je obratovala za Nemce odkar se je Italija podala zaveznikom.

Po ameriških častnikih vodena sila je bila oborožena z nekaj strojnicami in imela je tudi tri oklopna motorna vozila. Tekom bojevanja je bilo ubitih 70 Nemcev in ranjenih okrog 150, medtem, ko so napadalci zgubili 36 mož, med temi tri Angleže in osem Jugoslovanov.

Rimski radio je priznal, da postaja partizansko delovanje v severnem predelju Italije resno, "ker prejemajo gerilci velike množine orožja, municije in živil potom padal, katere jim spuščajo dol zavezniški letalci."

RUSIJA GRADI TRETJI JEZ

Sovjetska Rusija je vzlic vojni, ki terja od dežele ogromne množine vsakojakega materijala in živil ter delovnih moči, pričela z gradnjo tretjega velikega vodnega jeza, ki bo proizvajal električno silo.

Jez bo zgrajen v republiki Uzbekistan, preko ene od rek, ki pritekajo iz visokega gorovja centralne Azije.

Kot vsi drugi jezovi za hidro-električne naprave v teh krajih, bo tudi ta novi jez namakal zemljo za poljedelstvo. V Uzbeku umetno namakajo vso rodovitno zemljo, ki jo uporabljajo za poljedelstvo. Pridelujejo v glavnem bombaž in tega se v Uzbeku pridela domala dve tretjini celotne produkcije.

Uzbekistan meri po površini približno toliko, kot Italija, ter leži v severnih vznožjih takozvane azijske gorske hrbtenice in sega v puščavske stepe v smeri proti Aralskemu morju. Prebivalcev ima šest milijonov, ki žive na štirih oazah, kjer so morali že stoletja umetno obračati tok rek tako, da so bila namakana polja za pridelavo živeža.

☞ NOVA IZDAJA ☜

Hammondov

SVĚTOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "GLASU NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

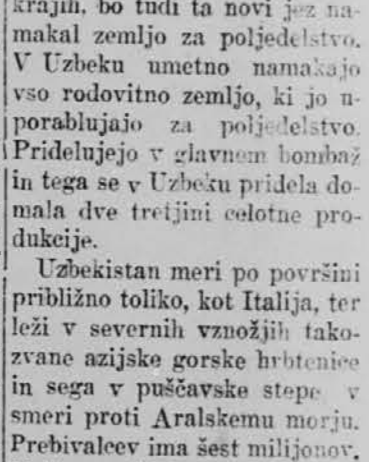

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation) Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly $7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: $7.—; ZA POL LETA $3.50; ZA ČETRT LETA $2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y
Telephone: CHelsea 3—1242

OBLETNICA PEARL HARBORJA

Danes je druga obletnica zahrbtnega japonskega napada na Pearl Harbor. To seveda ni dan, ki bi ga naj Amerikanci obhajali kot kak velik praznik, kajti Ameriko čaka še več dni, ki jih bo obhajala in ji zato ni treba obhajati dneva ponižanja in poraza.

In ta poraz je bil v resnici zelo velik: potopljena je bila oklopnica Arizona, hudo poškodovane pa so bile oklopnice Oklahoma, California, Nevada in West Virginia; zelo poškodovani so bili trije rušilci, manj poškodovane pa so bile tri oklopnice in tri križarke; uničenih je bilo 80 mornariških in 97 armadnih aeroplanov in 2343 vojakov in mornarjev je bilo ubitih, ali pa so pozneje podlegli ranam.

Toda ta dan je vsakemu Amerikancu zapisan preglоboko v srcu, da bi ga mogel pozabiti. Danes Amerikanci mislijo samo na povračilo, ki ga morajo Japonci dobiti za svojo zahrbtnost in so trdni v svojem sklepu, da store vse, da Japonci dobe zasluženo plačilo.

Z današnjim dnem se tudi pričenja tretje leto, da je Amerika stopila v sedanjo vojno. In ob tej obletnici pomeni tudi geslo, ki je bilo porojeno v jezi: "Spominjajte se Pearl Harborja!" geslo zmage.

Pearl Harbor je bila krvava predigra načrta za svetovno osvojitev, ki so si jo izmislili japonski militaristi skupno s Hitlerjem, ki je ob času Pearl Harborja že pregazil skoro celo Evropo in je že trkal na vrata Moskve.

Japonski militaristi so se popolnoma zanesli na svojo armado, ki je bila zelo dobro izvežbana, da bo Združenim državam, ki niso bile niti malo pripravljene, in Angliji zadajala udarec za udarcem in da bo angleško cesarstvo zdrobljeno. Japonska je bila uverjena, da si bo osvojila Daljni Vzhod in se nato pripravila še za nadaljne osvojitve, tako da bo mogel mikado vladati celemu svetu. In japonski militaristi so mislili, da se jim že uresničujejo sanje, kajti osvo ili so si Singapur, premagali so Amerikance na Bataanu in zasedli nebroj otokov na Pacifiku.

Toda ob drugi obletnici Pearl Harborja je znano Ameriki in znano je celemu svetu, tudi nekateri Japonci to vedo, da je Japonska obsojena na uničenje, kakor njena zaveznica Nemčija.

Združene države so imele v Pearl Harborju zelo težke izgube in mornarica je bila zelo oslabljena, Japonci so si zadovoljno meli roke. Toda ameriški duh ni bil oslabljen, ni bil zlomljen, temveč še mnogo bolj utrjen, tako da je v dveh letih vstvaril največjo vojaško silo in mobiliziral ves narod. Ameriški narod sedaj ni samo trden v svojem sklepu, da uniči agresivnega sovražnika in vpostavi trajen mir, temveč je tega tudi zmožen.

Amerikanci so svojo bojevitost že temeljito pokazali, tako na Guadalcanalu, v Tuniziji, na Siciliji, pri Salernu in še posebno na Tarawi, kjer je japonski fanatizem doživel svoj popolni poraz od strani junaštva svobodnega človeka.

V dveh letih vojne pa se je tudi pokazalo, kako močne so bile sile, ki so se odpravile, da zasužnijo svet. Teh dvoje let pa je tudi pokazalo, kako silen mora biti napor, da uniči te sile.

Za Ameriko in njene zaveznice je končana doba obupne obrambe. Vsi Združeni narodi so sedaj v ofenzivi — na kopnem, na morju in v zraku. Sedaj že izdelujejo načrt za zadnji, odločni veliki udarec, ki mora sovražnika zbiti na tla.

In če tudi bo treba še velikega napora, v katerem bodo padle še velike žrtve, pot do zmage je široko odprta in Pearl Harbor bo maščevan.

SLOVENSKI VOJAK POGREŠAN.

Slovenska družina Johna Ogrinca iz South Norwalk, Conn., je prejela te dni brzojavko od vojnega departmenta sledečo vsebino:

"Vojni tajnik Vas želi tem potom obvestiti, da je Vaš sin, Pvt. Anthony Ogrinc, pogrešan na bojni fronti v Italiji od 6. novembra. V slučaju, da prejmem nadaljne informacije glede njega, Vas takoj naknadno obvestim:

Ulio, Adjutant General."

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zasigurajo redno dopošiljanje lista, lahko gredo upravništvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W 26th St. Chicago 23 Ill

Spomenica sovjetski vladi

Predsednik Etbin Kristan je 29 septembra v imenu SANSa poslal Vjačeslavu Molotovu, sovjetskemu komisarju za zunanje zadeve, sledečo spomnico. V imenu Združenega odbora južnoslovanskih Amerikancev jo je sopodpisal tudi Louis Adamič, predsednik tega odbora.

"Cenjeni g. Molotov:—

Slovenski ameriški narodni svet je bil ustanovljen na Slovenskem narodnem kongresu, ki se je vršil 5. in 6. decembra 1942 v Clevelandu, Ohio. Pravilno izvoljeni delegati, 521 po številu, so zastopali razne slovenske organizacije, bratske kulturne in politične iz vseh krajev Združenih držav. Radi tega se more pravilno trditi, da SANS zastopa pretežno večino ameriških Slovencev.

Slovenci v domovini tedaj niso bili v položaju, ki bi jim dopuščal, da bi bil njih glas slišan. Toda vseeno so se od prvega dne naprej upirali naci fašističnemu navalu vzlic grožnji, ki so jo Hitler in njegovi rablji izrekli, da bodo Slovenci popolnoma iztrebljeni. Če se upošteva dejstvo, da je vsa Slovenija pod Jugoslavijo štela le 1.500.000 Slovencev, in če pomislimo na krute metode raznarodenja, ki so se jih posluževali najprej nacisti, za njimi pa italijanski fašisti, je bila dotična grožnja strahovito resna.

Iz podtalnih virov smo bili informirani o ciljih težkega boja, v katerem so s Jugoslovani dolgo časa borili skoraj popolnoma osamljeni. Kasneje se jim je posrečilo napraviti stike z drugimi svobodnimi borci v različnih krajih Jugoslavije.

Vedeli smo, da so se borili za osvoboditev dežele izpod jarma tujih napadalcev; znano nam je bilo, da so se borili in se še borijo za zedinjeno, avtonomno Slovenijo, ki naj bo del nove, resnično demokratične Jugoslavije. Komaj čakajo, da izženejo s svojih tal tega tirana, toda obenem odločno odklanjajo vsako možnost za povrnitev kakršnekoli diktature, o kateri so z ostalimi Jugoslovani vred imeli izkušnjo že dolgo pred pričetkom te vojne. Oni verujejo, da ne zadostuje samo uničenje nacizma v Nemčiji in fašizma v Italiji, ampak, da ne more biti nikakega trajnega miru brez novega svetovnega reda, ki naj bi zajamčil resnično zaščito, preprečil možnost za vsak neopravičen napad in zagotovil, da svoboda in pravičnost ne bosta samo brezpomembni besedi.

Za majhno ljudstvo zedinjena Slovenija ni samo narodni ponos. Mi smatramo, da bo v bodoče narodnost imela le kulturen pomen. Od časov kmečkih vstaj, zlasti pa po svojem narodnem preporodu, ki je sledil francoski revoluciji, so Slovenci jasno dokazali svoje kulturne sposobnosti. Toda za drževala jih je večna nesloga in pomanjkanje svobode, katero jim je zanikal habsburški imperializem in avtokratične težnje avstrijske oblasti.

Ko se je ob zaključku prve svetovne vojne Avstro-Ogrska porušila, so Slovenci upali, da se jim bodo stoletne želje končno izpolnile. Ampak bili so grenko razočarani. Nekateri slovenski kraji Koroške in Štajerske so bili prideljeni nemški Avstriji in zatem nacijski Nemčiji, toda vse Primorje z Istrijo je bilo priklopljeno Italiji. Na isti način so Hrvati izgubili hrvaški del Istrije in Reko, poleg nekaterih važnih otokov ob hrvaški in dalmatinski obali in mesto Zadar.

Več kot 600,000 Slovencev in 300,000 Hrvatov je tako prišlo pod italijansko oblast, ki se je izkazala slabša od avstrijske. Italijanska vlada ni čakala fašizma, predno je upeljala smernice za raznaroditev slovenstva. Slovenske in hrvaške družbe in ustanove so bile razpuščene, časopisi ustavljeni in uporaba narodnega jezika prepovedana. Slovanska imena je celo na grobnih kamnih poitalijančila. Temu je sledilo izseljevanje na tisoče in tisoče delavcev in zaplenitev kmetij. Na stotine delavskih voditeljev, učiteljev, pisateljev in drugih intelektualcev je bilo vtaknjenih v ječe ali odpeljanih v koncentracijske zapore na Liparske otoke. Porast fašizma k polni moči pa je udaril Slovence in Hrvate še hujše kot so rovnali protifašistični Italijani. Nove deportacije so bile na dnevnem redu in usmrčevanje se je pomnožilo. Lahko je razumeti, čemu se to ljudstvo želi iznebiti italijanske oblasti in zakaj tako navdušeno pristopa k slovenskim partizanom.

Ko so prenašali udarce krutega zatiralca, so opazovali čudovit porast kulture svojih bratov v jugoslovanski Sloveniji, dasi pod neugodnimi razmerami. Zrli so na razvoj šol in industrije, na porastek umetnosti in književnosti preko meje. In radi tega hočejo biti združeni, da morejo skupno graditi bogatejšo kulturno bodočnost za vse.

Toda Slovenci niso zadovoljni sami z domom vzlic temu, da ga visoko cenijo, želijo, da bo njih dom svoboden in varen. In radi tega sodelujejo z drugimi svobodoljubnimi Jugoslovani, vključivši Bolgare in Macedonce, da si zgrade novo Jugoslavijo, kjer vlada ne bo imela samo oblast nad ljudmi, pač pa jim bo služila, kjer demokracija ne bo brezpomembna beseda, temveč bo tvorila močno podlago za pravo svobodo in enakopravnost.

Slovenci se smatrajo za enega združenih narodov. Doprinašajo nešteto, nerazglašene žrtve za skupno stvar zaveznikov. Toda dnevno se povprašujejo, če jih bodo ti združeni narodi nagradili za tolike žrtve in trpljenje — ne s kakimi izrednimi darili in predpravicami, temveč s preprosto pravičnostjo.

Slovenski ameriški narodni svet skuša izpolniti obljubo, ki jo je dal slovenskim borcem v Evropi in vsled tega predlaga to kratko spomenico Vam, kot zastopniku velike ljudovlade narodov, kojih ljudstva poznajo pomen zatiranja, kakor tudi hrepenenje za svobodo in pravičnost. Beseda vlade vašega ljudstva bo veliko pomenila, ko se bo odločevala usoda bodočega sveta.

Dovolite torej, da izrazimo naše globoko zaupanje v Vas in v voditelje velike dežele, ki jo zastopate, katera danes tudi trpi in se žrtvuje, toda se bori v občudovanje vsega sveta in odpira vrata do zmage za iste ideale, za katere se po našem prepričanju borijo tudi Slovenci in vsi svobodni Jugoslovani.

S spoštovanjem
Etbin Kristan, preds.
Louis Adamič, preds.
Združenega odbora južnoslovanskih Amerikancev.

SANSovi zaupniki

Zadnja točka v podružničnih pravilih naše organizacije določa, da naj izvrševalni odbor imenuje zlasti v okrajih, kjer ni člana ali članice osrednjega odbora SANSa, zaupnika, oziroma zaupnico. Glasi se takole:

"Da se olajša zveza in sodelovanje članstva in podružnic z izvrševalnim odborom, imenuje ta v okrajih, kjer je večje število podružnic, po posvetovanju s temi zaupnika, zlasti če ni v tistem okraju člana ali članice osrednjega odbora SANSa. Zaupnikova naloga je to, da opazuje delo v svojem območju, sodeluje z nasveti in pojasnili, vzdržuje stike z uradom izvrševalnega odbora in mu daj nasvete v prid ciljev SANSa na podlagi razmer v svojem okraju."

Seja izvrševalnega odbora, ki se je vršila dne 4. decembra v Chicagu, se je bavila s tem vprašanjem.

Tisti, ki bodo imenovani za zaupnike, oziroma zaupnice, naj se ravnajo po zgoraj navedeni točki, pa bodo v polni meri izpolnjevali svoje dolžnosti ter nam pomagali v naših prizadevanjih.

Naše gibanje

V času od 26. novembra do 2. decembra so nam poslale prispevke sledeče podružnice:

Podružnica 18 SANS, Sheboygan, Wis. $11,50; podružnica 39 SANS, Cleveland, Ohio $1.000: podružnica 45 SANS, Sheboygan, Wis. $3,00; podružnica 54 SANS, Chicago, Ill. $14,00: podružnica 59 SANS Brooklyn, N. Y. $15,00; podružnica 65 SANS, Worcester, N. Y. $15,00; podružnica 83 SANS Walsenburg, Colo. $5,00; podružnica 90 Kirkland Lake, Ont., Can. $53,30.

V istem času se je spomnila federacija SNPJ v Barberton, O., naše organizacije z $10,00; društvo 82 ABZ v Sheboygan, Wis., nam je poslalo $10,00; in društvo 72 ABZ v Renton, Wash pa $23,50 v podporo.

Shodi, seje sestanki in prireditve

Podružnica 90 v Kirkland Lake, Ont., Can. je, kakor nam je sporočil njen tajnik Max Skube, imela s sodelovanjem tamošnjih slovenskih društev lepo uspelo veselico za SANS. Ko bodo vsi računi v redu nam bo poslala čisti prebitek. Ta podružnica ima svojo redno sejo in občni zbor v nedeljo 19. decembra. Člani in vse občinstvo je vabljeno, da se udeleži.

Podružnica 48 SANS v Cleveland, Ohio, misli, kakor nam naznanja njen tajnik in zapisnikar Jos. Durn, prirediti javni shod enkrat v začetku meseca februarja prihodnje leto. Za govornike bodo povabljeni Etbin Kristan, Louis Adamič in Rev. Emil Glocar.

Prihodnja seja podružnice 2. SANS v Chicago, Ill., se bo vršila dne 18. decembra zvečer v prostorih na 1638 No. Halstead St. Po seji bo kakor vselej domača zabava. Članstvo bo o tem še posebej obveščeno.

Poročila o nakupu vojnih vladnih obveznic

Poročilo o tem, za koliko so naši ljudje pokupili vojnih vladnih obveznic ali bondov med kampanjo za tretje vojno posojilo, je nam poslaal podružnica 1 SANS v Detroit, Mich. in naznanila vsoto $50,-350,00.

Kaj se godi v stari domovini

Posebej tiskano poročilo o tem, kaj se godi v stari domovini, smo v tednu, ki se je začel z dnem 29. novembra, poslali v nekaj izvodih tajništvom vseh SANSovih podružnic, da se prečita na sejah in razdeli med članstvo.

ZA SKLEPNIH MIŠICAH
DOBITE
PAIN-EXPELLER
Od leta 1867 . . .
Zanesljiv liniment za družino

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

PROSLAVA DNEVA UJEDINJENJA LEPO USPELA

Nadaljevanje.

Drugi govorniki, ki so nastopili na programu so poudarjali, da je ljudstvo doma samo doseglo medsebojno udruženje in s svojo sijajno borbo proti okupatorjem ter lastnim izdajicam pokazala vsemu svetu, da je politično zrelo ljudstvo, čeprav so sile, ki so bile na delu zunaj, vedno trdile, da to ljudstvo ni zrelo za demokracijo in samostojnost v političnem oziru.

Nastop jugoslovanskih pomorščakov in častnikov, okrog 40 po številu, je izzval prisrčne ovacije občinstva, ki je vstalo, da je pozdravilo može in fante, ki stalno riskirajo svoja življenja, da pridejo vojne zaloge srečno v roke naših zaveznikov.

Med resolucijami je bila sprejeta tudi pozdravna resolucija novi provizorični vladi Jugoslavije in prečitana so bila tudi imena članov nove vlade.

Umetniški del programa je vključeval petje in ples, katerega je izvajala znana ruska Radiščeva skupina, ki je bila nagrajena z odobravanjem za vse svoje prikupne in umetniške izvedene plesne točke.

Olga Turković in Ann Kepic sta nastopili v duetu s tremi krasno podanimi pesmimi. Nastopil je tudi zbor "Slovan", ki je lepo zapel same take pesmi, ki so takorekoč budnice slovanstva—"Slovan da dan", "Od Urala do Balkana" in "Triglav moj dom". Zbor je vodil Ig. Hude.

Hrvaški pevski zbor "Jedinstvo" je pod vodstvom Mr. Emila Blaževića zapel ameriko himno in pa "Hej, Slovani!", kakor tudi še par drugih pesmi, ki so bile lepo zapete.

Oktet pod vodstvom dr. Louis Goranina je zapel pesem "Partizanka", katero je sam skomponiral in je bila to pot prvič podana pred javnostjo. Ljudstvo je izvajanje pesmi poslušalo stoje in ko je bilo petje zaključeno, so morali pevci in pevke ponovno nastopiti in spet podati "Partizanko" — ali partizansko pesem, kot se tudi naziva. — Na mizi okrog katere je bil zbran oktet, je bila slika maršala Tita.

Sonart Record Corp. bo imela za božične praznike rekorde te lepe kompozicije.

Toliko o programu. Glede občinstva je treba reči, da je bilo nadvse navdušeno in je sledilo nekaj ur trajajočemu programu pevskih, plesnih in govorniških točk z največjim zanimanjem. Iz Jugoslavije došla vest o sestavi ljudske provizorične vlade, je vplivala na vse, kakor odrešilna beseda v napeti situaciji. Vsi smo čutili, da naše vztrajno delovanje za ljudsko pravico ni bilo zaman. Verjeli smo v naš narod in njegovo borbo za osvobojenje in ta novica nas je resnično razveselila.

Za moj del pa se je tudi to pot prikradla trda realistika v moje misli, ko sem prečitala pismo, ki ga je prejela rojakinja iz naše naselbine od svojega sorodnika, katerega so Italijani odgnali v zapor nekam dol v Italijo. V nekaj vrstah se je tu izražala tragedija in veliko trpljenje našega človeka v domovini. Kaj bi povedal pisec tistega kratkega pisma, če bi smel! Pa ne sme, ne more . . . je tudi bolan in ne upa, da bo dolgo trajalo zanj vse to . . .

Koliko takih pisem bo še prišlo in kakšna slika se nam bo pokazala, ko bo izginila noč, ki zdaj zagrinja Slovenijo in celo Evropo. Pohabili in zničili bodo naš rod doma kolikor bodo le mogli, toda vzlic vsemu, kot so dejali govorniki, kar bo naroda ostalo, bo kakor v ognju kaljeno železo. Naša dolžnost pa je, da hitimo in delamo za ta naš borbeni in trpeči narod, da mu čimprej zasije solnce miru in svobode.

Razveselite za Božić svojega prijatelja!

Pošljite nam $2.50 in mi mu bomo v Vašem imenu pismeno voščili božične praznike, poleg tega mu bomo pošiljali tudi štiri mesece "Glas Naroda."

Uverjeni bodite, da bo Vašega voščila in božičnega daru resnično vesel.

Uporabite ta naročilni listek

"GLAS NARODA"
216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Pošljite za ——— mesece "Glas Naroda"
na naslov: ————————————
————————————
————————————
Moje ime je: ————————————
Moj naslov: ————————————
Tukaj priložim M. O. za $————————
Pričnite pošiljati dne ————————
Za 4 mesece $2.50; za pol leta $3.50; za celo leto $7.

Kratka Dnevna Zgodba

Ivan Cankar:

POET PETER

Z motnim pogledom je strmel na me in roka se mu je tresla, ko je točil.

— Kaj, — sem se prestrašil, — če ne veruje v poezijo, tedaj je vse končano!

— Razumeti morate, čutiti morate, kakor čutim jaz. Morda je bilo moje čuvstvo samo do polovice resnična ljubezen — druga polovica pa je bila — odkritosrčen človek sem, gospod — druga polovica pa je bila morda samo sladka, vesela zavest, da je na svetu človek, ki mi je popolnoma vdan, ki leži pred mano takorekoč na kolenih in pred katerim stojim jaz sam visok in čaščen, ves v gloriji. — Ali razumete to čuvstvo? Ali ga prištevate čednostim ali pregrešnim čuvstvom? Res, veliko je sebičnosti v njem, toda priznati moram, da na vse zadnje drago kupljeno to čuvstvo — vsake druge vrste ničemurnost je bolj poceni. Dal sem ji svojo ljubezen.

— Kaj ni bila tudi ta ljubezen samo — cvet ničemurnosti?

— O, in če bi bila! — je rekel že napol pijan. — Saj ji nisem dal samo svoje ljubezni, tudi svoje življenje sem ji dal. In se je prijel za glavo z obema rokama.

— Privezal sem za zmerom življenje — kam sem ga privezal, gospod?

Ugledal sem solze v njegovih očeh; pijan je bil in tudi jezik se mu je že zapletal, srce pa je bilo sentimentalno.

— Bodi, kakor je — nosil bom to breme, dokler — premislite dobro, gospod natanko razumite, kaj porečem — nosil bom to breme, dokler bo mogoče — toda napočil bo dan, ko ne bo več mogoče in takrat bom dal svetu roko — brez solze in brez očitanja.

Nenadoma je planil.

— Ali niste slišali korakov? — tako tiho bodi, kakor senca, in vendar jo slišim, od daleč!

Odprle so se duri, žena je stopila v izbo. Nikoli nisem videl obraza, ki bi bil razodeval toliko tihe, nežne mehkobe: droben in bel, plaho smehljajoč, kakor oproščenja, prijaznega pogleda proseč; oči so bile velike in jasne; kakor v sinjo, prozorno vodo je gledal človek vanjo, nič skrivnosti ni bilo v njih.

— Otrok je, vdan in razumen, ne žena! — me je prešinilo. In v tistem hipu sem videl tudi njegovih ustnic smehljaj; umazan je bil in spolzek.

— Kje pa sta se poslovili?? — je vprašal. — Za voglom, ali pa še celo pred vrati?

Gledala je in ni razumela.

Poet se je zasmejal naglas.

— Ali ste že kdaj videli tako nedolžnost, gospod? — Povej gospodu, kakšne brke ima tista imenitna prijateljica!

Položila je klobuk na posteljo: ko se je okrenila, sem videl, kako so vztrepetale njene ustnice.

— Zakaj me žališ?

Bilo mi je, kakor da se je nekaj mlakastega, grdega, toda neskončno bolestnega izlilo v moje srce in šel sem skoro brez slovesa.

To je bilo tisto nedeljo: mesec dni je, morda več.

Snoči pa je naključje hotelo da sem stopil v drugič v tisto izbo.

Ko sem se vračal s ceste in sem stopal po stopnjicah, so bile duri v poetovo stanovanje na stežaj odprte. Poet, ki je stal sredi svetle izbe, me je ugledal in je takoj prihitel.

— Prosim, gospod — oprostite — prosim, stopite malo v izbo!

Prijel me je za rokav in me je potegnil v izbo, duri pa je pustil nastežaj odprte, kakor so bile. V izbi, za durmi, je stala žena; njena lica so bila zatekla in objokana; poihtevala je kakor otrok in si je oblačila jopo z nerodnimi rokami — vsa trepetajoča.. Ni se ozrla na me in kakor telesna, skeleča bolest mi prešine srce, kadar vidim v spominu njen obraz, kakor je bil ob tisti uri in kadar slišim, kakor da bi mi šepetalo preko ramen: ni se ozrla.

Poet me je še zmerom držal za roko; na upalih licih in na zateklih ustnicah se mu je poznalo, da je pijan.

— Pričo sem pripeljal, svedoka nepristranskega! — Ves svet naj izve — ves svet naj sodi! — Ni me sram, gospod — ničesar me ni sram, in kje je tisti, ki mi očita, da sem podlež? — Glejte, zdaj se napravlja, da pojde iz hiše! Pojdi! Napravi komedijo! Samo toliko ti rečem: tri ure boš stala pred durmi in boš prosila, preden odprem! Kdo pravi, da sem neusmiljen? Cesar je stal pred Kanoso tri dni! — Ne ozirajte se nanjo, ne ogovarjajte! — Stojte, ne k nji! — Besedo ji recite, pa se bo zacmerila naglas, kakor otrok, ki je bil tepen. — Z Bogom! O! Adijo!

Prijel me je krepkeje za roko, potegnil me je k mizi. Ona si je zapela jopo, na to si je nataknila okrogel, preprost klobuk s črnim trakom. Še za hip je postala med durmi; ko je izpregovorila, je bil njen glas tako tih, da sem komaj razumel.

— Odpusti mi, če sem te kdaj žalila: tudi Bog mi bo odpustil!

Zaprla je duri za seboj.

— Lepo si naredila! — je zaklical poet za njo. — Na oder, ženska, na oder!

— Ostanite, gospod, za Boga — nič se ne bojte, še nocoj se povrne, verujte. — Ženska je ženska — ali niste že sami opazili, da so ženski komedijanti po navadi veliko bolj nadarjeni nego moški? — Jaz pa sem vzburjen, mogel bi biti brez družbe nocoj. — Glejte, pristavljeno je že, — pila bova močnega — in stavim, da bova še sedela in pila, ko bo potrkala na duri. — Stojte, razložiti moram, da boste vedeli, kako se je ta komedija počela, in da boste sodili po pravici — za kaj tudi jaz nisem angel!

Tako hudo se mu je tresla roka, da je razlival, ko je točil. Ozrl se je name s čudno lokavim, zameglelim pogledom in se je široko nasmehnil.

— Ali veste,, kaj sem napravil nocoj?

Jaz sem začutil bolezen v srcu. Široki smehljaj poetov je polagoma izginil, ustnice pa so ostale odprte.

— Udaril sem jo v obraz. S pestjo sem jo udaril. Kaj niste videli, kako je bilo zateklo njeno levo lice?

Molčala sva obadva.

Poet je vstal in se je nasmehnil v drugič, njegov drugi nasmeh pa je bil trd in skoro sovražen.

— Jaz vem, kaj mislite zdaj v svojem srcu — tudi sem videl, kako se je zganila vaša desnica — ampak preden sodite in obsojate — poslušajte:

Pobral je papir, ki je ležal na tleh sredi izbe.

— Prosim — tele verze poslušajte:

Sejal sem veliko, zdaj bom žel,
moje mladosti setev gre
v klasje;
in tako bom življenje novo
začel —
zadnji čas je!

Gnojil sem to njivo
s svojo srčno krvjo;
plevel jo krije, osat in kopriva,
nekdo je kriv te nesreče: kdo?
ali jaz ali njiva?

Do tega verza sem bral, dalje nisem mogel. In zakaj ne, dragi gospod? Ko sem izpregovoril besedo "njiva" se je moj publikum — saj veste, kdo je bil moj publikum — se je ta publikum zasmejal in rekel: — Glej, Peter, glej — muha na svetilki, — muha v novembru! — Takrat sem vzdignil pest in sem udaril. Ali razumete?

— Ne razumem!

— Pesem ste razumeli, spoznali ste torej, da je — takorekoč moje kondenzirano življenje. — Takoj razložim.—No glejte, skoro bi lahko rekel, da sem to žensko, svojo ženo namreč, ki se ob tejle uri po ulicah potepa, takorekoč iz blata izvlekel, iz jarka potegnil, neizobraženo, neumno in beraško kakor je bila. In sem mislil: Glej, tu imaš nalogo, ki je plemenitega človeka vredna: dvigni jo k sebi, počloveči jo, tako rekoč — saj veste; poet. — Za vse to nisem zahteval drugega nič nego nekoliko vdanosti in spoštovanja — ni treba, da bi govoril o hvaležnosti. — Tukaj glejte, je bila njiva mojega duha — in besede, ki sem jih trosil tako bogato, so rodile koprive in osat. — Ali razumete? To je bil, da se tako izrazim, debadle mojega življenja! — Kaj, ne čutite sami, kako slovesna ura je bila, ko sem ji nameraval brati v obraz ta dokument ne samo svoje, temveč tudi njene duše? — Poglejte to svetilko — drugače imamo samo skromno svetilko na mizi, — to, ki visi od stropa, prižgemo samo na Sveti večer in na Silvestrov večer; nocoj gori — in v tem svečanem trenotku, ko se je širilo moje srce — glej, Peter, glej, muha na svetilki, muha v novembru.

Pil je hlastno, da mu je teklo od ustnic.

— No, mislite karkoli. — Rekel sem zadnjič — kaj nisem rekel? — kako me obide včasih, da bi jo udaril. Zdaj sem storil. — Kaj je bilo nato? Nič ni bilo. Stala je dolgo, stala je in se je vsa tresla; iz oči je teklo po licih — brez glasu. — Če bi bili novelist, gospod, bi vas zanimal tak obraz — kljub vzburjenosti in kljub bolečini — tudi mene je zanimal. — Šla je, vzela je jopo in klobuk — saj ste videli.

— Jaz pa sem pristavil za čaj in ga zdaj pijem — in čakam, da potrka na duri, plaha in skesana roka — Čakajte z menoj!

Nisem čakal. Samo napol sem izpraznil čašo in sem šel. Potrt sem bil in žalosten.

In nisem spal vso noč.

Rano zjutraj je stopil poet v mojo izbo; od dolgega bedenja je bil njegov obraz bled in zaspan, oči so bile zatekle.

— Ni je bilo!

Planil sem.

— Ni je bilo! — je ponovil in je stal na pragu upognjen. — Čakal sem vso noč, do te ure, in ni je bilo!

Nato se je okrenil in je šel s tako dolgimi koraki, kakor da bi bil pijan.

Zvečer je prišel drugič; njegove oči so bile objokane, na licih so bile rdeče pege. Z obema rokama je držal tisti okrogli preprosti klobuk s črnim trakom, ki ga je bila nataknila preden je šla.

Zastrmel je name z motnimi očmi.

— To je spomin — to je bilo na bregu.

Vzel sem svoj nož iz suknje.

— Dajte, da odparam ta trak — dajte meni ta trak!

Dal mi je klobuk in odparal sem preprosti, ubogi črni trak.

— Bila je zelo zanimiva novela — je rekel in mi je gledal v lice s pijanimi, zameglenimi očmi.

Jaz pa sem šel; šel sem tja, da bi morda še videl sledove njenih poslednjih korakov, da bi videl tudi tiste hiše in tiste visoke jagnjedi, ki so jih gledale njene uboge, objokane oči ob poslednji uri.

PRIPOROČLJIVO BOŽIČNO DARILO

The New Modern Encyclopedia

V ANGLEŠČINI

22,000 Razlag . . . 1,100 Slik

Najnovejša svetovna Encyklopedia, v kateri more vsakdo kakoršnegakoli poklica najti razlage vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

Cena sedaj $4.-

(Poštnina in zavarovalnina plačana.)

Knjiga vsebuje 1176 strani in je okusno v platno vezana. — Skoro neverjetno je, da je mogoče tako najpopolnejšo knjigo dobiti za tako zmerno ceno.

Knjigarna Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO KNJIGO BI MORAL IMETI TUDI VSAK DIJAK NA RAZPOLAGO

NAJLEPŠA SEZONSKA IDEJA

Piše Janko N. Rogelj

Božič je tu. Od ust do ust gredo besede! Vesele božične praznike! Božična voščila pošiljamo v pismih, božične darove po pošti svojim prijateljem v Ameriki, ki živijo v svobodi in izobilju. Srečen božič in veselo novo leto nam je le navaden človeški izraz, ker vsi drugi tudi tako pravijo. Na tisoče in milijone dolarjev bo zapravljenih v nakupljenih darilih v znamenju dobre volje in iskrenega prijateljstva. Vse to je lepo in dobro, a še boljše bi bilo, da bi nekaj teh dolarjev darovali tja, kjer jih najbolj čakajo in potrebujejo.

Kam? — Na to vprašanje je tako samaritansko in plemenito odgovoril glavni urad Ameriške Bratske Zveze v Elyju, Minn.

To je plemenita ideja glavnega tajnika, brata Antona Zbašnika, ki mi je poslal ček za $60,00 na ime Jugoslovanskega pomožnega odbora, slovenska sekcija.

V priloženem pismu mi piše: "V glavnem uradu smo imeli vsakoletno božično navado, da smo si izmenjali božična darila. Letos smo opustili to navado, da ne bo treba nikomur beliti glave, kaj bo kupil enemu ali drugemu, in če bo mogel darilo dobiti ali ne, pa smo soglasno sklenili, da bomo dali ta denar v bolj častne in plemenite namene, za naše uboge, trpeče in krvaveče brate in sestre v Sloveniji."

Vsoto $60,000 so prispevali sledeči: Gl. tajnik Anton Zbašnik $12.00; gl. blagajnik Louis Champa $10,00; pomožni tajnik Frank Tomsich $8,00; pomočnice v glavnem uradu: sestra Barbara Matesha $6,00; sestra Kat Peshel $6.00; sestra Elizabeth Sever $6.00; sestra Antonija Novak $6,00 in sestra Anna Grahek $6,00.

Posnemanja vredna ideja za vse Slovence v Ameriki! Vsepovsod bi se morala izvajati ta plemenita ideja. Kjer koli je kaka slovenska skupina, povsod bi moral nekdo začeti nabirati božična darila za naše zasužnjene brate in sestre onkraj morja. Dejanja naj kažejo iskrenost in bratoljubje v naših srcih, samo besede ne zadostujejo.

Mrzel in leden, žalosten in krvav božič bo v domovini naših očetov in mater, kjer se v tako zgodovinskih in svetovno razburkanih časih bori naša hrabra in bojevita slovenska vojska za ideale slovanstva in človečanstva. Rdeča in topla slovenska kri kaplja na beli sneg, nepremagljivi slovenski junaki umirajo v gozdovih, planinah in gorah tudi za to svobodo, katero uživamo mi ameriški Slovenci. Ves svet se čudi žilavi odpornosti rdeče slovenske krvi, ves svet išče na zemljevidu malo Slovenijo, ki je bila prodana in izdana okupatorjem, toda nikoli ne premagana. To je tvoj in moj narod, ki si z bojem, krvjo in smrtjo odkupuje zlato in svetlo svobodo. Poročevalec na slovenskem radiu v Londonu je oni dan tako proseče in preroško naglasil: "Sveta in krvaveča slovenska zemlja se že ozira v prihajajoče jutranje zarje zmagoslavne slovanske Rusije." In ta krepka Slovenija gleda tudi za zahajajočim soncem, katero sije na ameriško Slovenijo, ki je stopila v akcijo pomoči in obrambe. Za to dajmo in pomagajmo, vsak čas in kjerkoli nam je dana prilika. In baš zdaj je tisti čas da dosti mislimo o trpljenju ljudi, ki so naše krvi, saj božič in prazniki nas miselno vežejo preko morja. In, če imamo v srcu samo malo kapljo tople slovenske krvi, brat in sestra potem naj gre tudi roka v žep po dolar ali več, kolikor pač kdo more.

Podprite plemenito idejo br Antona Zbašnika, posnemajte vse one, ki so podpirali in sprejeli njegov nasvet.

In če boste to storili, potem vam bo res lahko v prijetni zavesti uživati vesele božične praznike in srečno novo leto! Vesel je oni, ki sprejema, a mnogo bolj srečen je oni, ki lahko daje.

Hvala lepa za poslane denarne prispevke v imenu JPO SS. A vi, bratje in sestre, posnemajte jih! Poleg sezonskih voščil imejte tudi na vaših ustnicah besede:

Daj brat, daj, pomagaj sestra!

PASJI UGRIZ IN LEPOTA

Z nenavadno odškodninsko tožbo se je bavilo pred časom newyorško sodišče. Majhen pes je med igro v Central Parku ugriznil v zgornjo ustnico, petletnega dečka, ki je pri raznih otroških lepotnih tekmovanjih dosegel nagrade. Vzlic skrbnemu zdravljenju, je ostala dečku na ustnicah vidna brazgotina. Njegov oče je zaradi tega proti lastnici psa vložil tožbo, v kateri je zahteval ne samo plačila zdravniških stroškov, temveč tudi primerno odškodnino zavoljo tega, ker so se sedaj nade njegovega priznano lepega sinčka, da bi se kdaj bogato poročil, zavoljo te brazgotine na ustnicah zelo zmanjšale.

Sodišče se je sicer postavilo na stališče, da je lepota z ozirom na zakon za ženske važnejša nego za moške, vendar pa je na očetovi trditvi tudi nekaj resnice. Lastnico psa je zato obsodilo na $100 kazni, ker pes ni imel nagobčnika, na $400 odškodnine za zdravniške stroške, na $1.500 bolečnine in na $4.000 odškodnine zavoljo "zmanjšane vrednosti za zakon." Obsojenki pa so priznali pravico, da sme zasledovati poznejše življenje dečka. Če bi se ta navzlic brazgotini nekoč vendarle bogato poročil in dobil mogoče celo milijonarsko hčer za ženo, tedaj bo lahko zahtevala naj ji tistih $4000 povrne.

POTREBUJEMO
Izurjene šivalke slamnikov. Dolga sezijo. Posebno dobra plača. Vprašajte takoj pri:
MORRIS SCHACHTER
& COMPANY
1 WEST 39th ST., 9th Floor,
NEW YORK CITY
12—7 to 13

Posamezniki,
obrtniki, podjetniki

VOŠČITE

svojim prijateljem, znancem in odjemalcem

VESELE BOŽIČNE in NOVOLETNE
PRAZNIKE

potom—

"Glas Naroda"

Slovenski Dnevnik

Ustanovljen 1893

Oglas v tej velikosti in obliki $1.—; cena večjega oglasa sorazmerna z velikostjo.

POSEBNA CENA

VOŠČILO ....
Ime posameznika ali tvrdke ....
Podjetje, obrt ....
Naslov: cesta, številka ....
Mesto, država ....
Telefon številka ....

Oglas za svoto $..................

Dan objave ....

SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki, — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v Clevelandu.
Cena — $1.50

Emil Adamič—18 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor .... .60

ŠEST NARODNIH PESMI za moški zbor .... .50

ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor .... .50

Franc Venturini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV .... .60

Ferdo Juvanec—IZ MLADIH LET moški zbor .... .60

Peter Jereb—OSEM ZBOROV (moški in mešani) .... .60

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica; Oj, moj fant je ...; Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo .... .30

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptička na tuje gre; Soči; Moj očka ma konjička dva; Dobiv sem pisemce; S...; Je vpihnila luč .40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) .... .20
Vso noč pri potoci .... .25
Jurjeva .... .25
Hodi Micka domo; Kaj drugega nočem; Zdravica .... .30

VASILIJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrič: Po gradini .... .30

FERDO JUVANEC:
Zjutraj .... .20
Slovanska .... .20

PETER JEREB: Pelin roža; VASILIJ MIRK: Podoknica .... .30

ZORKO PRELOVEC:
Le enkrat še .... .20
Slava delu .... .20

IB. VOLARIČ: Božmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan ples .... .30

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska lira, (Holmar) .60
Orlovske himne (Vodopivec) .... .50
Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamič) .75
Trije mešani zbori (Glasbena Matica) .... .30
V pepelnični noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Sattner).... .50
Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) .... .60
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo .... .30
Naši himni, dvoglasno .... .30
Gorski odmevi, (Laharnar), II. zvezek, moški zbori .... .60

ZA TAMBURICE:
NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Marko Bajuk .... .75
Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor (Bajuk) .... .75
Sem šel na planince, (Bajuk), podpuri .... .60

ZA CITRE:
Poduk za citre. — s svezki — (Koželjski) .... 2.—

ZA KLAVIR:
Buri pridejo. — Koračnica — .... .30

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Co.
216 West 18th St., New York

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

70

"Rekla bi: Slaven junak si, sin ponosnega rodu, toda Ljubinica, hči Svarunova, te ne mara! Njeno srce je že volilo."

Hunu so se zabliskale oči, stisnil je čeljusti in se prijel z rokami za mizo, da ni šinil pokonci in navalil nanjo.

"Srce je volilo," je ponovil hreščeče. "In si rekla, da ostaneš pri očetu!"

"Ostanem, da ostanem, in zato je srce tako volilo!"

Hitro je odšla. Tresla se je po vsem telesu. V zadnjem hipu je videla, kako so se črni Tunjuševi nohti zajedli v mizo.

"Devana, čuvaj me! Kaj mi hoče? Čemu govori take besede? Ko bi mislil — on?" Zona jo je stresla.

Tunjuš je obsedel. Krčevito se je zgrabil za mizo, nohte je tiščal v javorjev les, da so mu prsti posineli. Davila ga je togota, hropel je in glasu ni bilo iz ust.

"Njeno srce je volilo," je spravil počasi preko debelih, od pijače ožganih ustnic. Strašni tilnik se mu je uklonil, oglata glava se je nagnila in ploščato čelo je trčilo ob mizo. Kadar je Hun premišljal, je legel na zemljo s čelom v tla.

Počasi se je umirjevalo valovje v divjih prsih.

"Njeno srce je volilo! Naj! Ko bi vedel koga, zabodel bi ga, tako mi Atilove sence! Zadušil bi ga kakor garjavega ovna, da ne skvari črede! Sicer pa, čemu se jezim? Zaradi te ženske, ki sem jo zagledal tedaj ob Donavi in mi je bila všeč? Ha, njeno lice je čutilo mojo ljubezen, dobro sem videl. Toda boji se me, beži in trepeče pred menoj. Čakaj, podlasica! Če nočeš izlepa, boš izgrda. Tunjuš je gospod!"

A teh misli se je ustrašil. Vzdignil je glavo in jo nasonil v široko, od vajeti in meča ožuljeno roko.

"Izgrda? Ne, ne mogel bi! Morda je vražarica, ovražila mi je srce, zastrupila pogum, zvezala roke."

Hun se je zbal.

"Proč od nje, proč! Krvi se napijem, naigram se s Sloveni in Anti — zaradi nje. Da bi se zaradi ženske cmeril — Tunjuš? Stran, izpred oči!!"

S težko pestjo je telebil po mizi, da je odletel leseni ploščak s kostjo vred na ognjišče. Segel je po vrču in goltal, da se mu je cedilo po bradi. Prazni vrč je postavil na mizo, trdo, da se je v črepine sesul.

"Konja!" je zavpil na dvorišču v sužnja.

Skokoma je sedel v sedlu in jahal na okop k Svarunu katerega se je tiščala Ljubinica.

"Pozdravljen, Svarune! Tunjuš se zahvaljuje za obed in ti še enkrat svetuje: Udarite na Ante in ugonobite izdajalce!" Svarun je strmel vanj.

"Prijatelj, ne hodi, dan se nagiba. Ostani, gradišče je tvoj dom, v domu postelj za počitek in hrane zadosti."

"Moj dom je širna ravan, moja postelj sedlo, moja hrana boj!"

Ozrl se je na Ljubinico, ki se je še tesneje stisnila k očetu.

"Ne hodi, ti pravim! Poglej, dva jezdeca, Bojan in Velegost! Ne hodi, počakaj, da čujemo, kakšne novice oznanita!"

"Novice, ki jih neseta ta dva, so Tunjušu stare povesti. Ponavljam: Ne slušaj njih blebetanja, izderite meče in kaznujte izdajalce, če vam je milo svobodno sonce. Cerkon, naprej!"

Tako je govoril konju; ta je zarezgetal in zdirjal iz gradišča.

"Kaj mu je, kaj mu je, Ljubinica? Si ga ti razžalila? Govori, otrok! Naš gost je bil — in gosta razžaliti! Bogovi se razsrde!"

"Oče, nisem ga žalila. Postregla sem mu, rekla sem, da ostanem pri tebi do smrti, samo pri tebi."

Svarun jo je pogledal s široko razprtimi očmi.

"Mar je zahteval — govori, otrok!"

"Ne vem, nisem razumela. Čuden je bil njegov govor.

Oče in hči sta molčala. Na srca so jima padale težke slutnje.

V tem sta prišla resnično Bojan in Velegost. Z lic jima je sevala bridkost.

"Govorita, brata, kakšno poslanstvo!"

"Žalost, žalost velika, Svarune! Pot zaman. Med brati divja boj, lomijo se kopja, sekire frče, črede davijo volkovi, ker ni pastirjev. Izbruhnila je vojska, kakor ognjen vihar divja od Dombrovice do Črnega morja. Samo naše gradišče še miruje. Ali na obodu naše zadruge že pljuskajo valovi, krik hrumi, narod je zbegan."

"Sramota, sramota! Bratje zo per brate, kri zoper kri. Morana, zatisni mi oči, da ne vidim!"

Starec se je zvil na travi v globko, zaril prste skozi dolgo brado in ječal, da se je stresalo upognjeno telo.

Ljubinica je dvignila starčevo glavo v svoje naročje, poljubljala njegovo čelo in gladila z mehko dlanjo bele očetove kodre. Velegost in Bojan sta pokleknila k starosti in z modrimi besedami tolažila grenko bridkost v njegovi duši.

Tedaj pa je doli v soteski zagledal truden potnik Tunjušev divje vihrajoči plašč, ki je plahutal za bežečim konjem. Zona je izpreletela potnika, kri se mu je strdila v žilah.

Padel je v travo in se po trebuhu plazil v grmovje.

"Bogovi, bogovi!" je šepetal. "Pet jagnjet, debelih in mastnih, tebi, Svetovit, če me prikriješ. Pet — usliši me in odvrni Morano!"

Tunjuš je vihral sklonjen na konjskem vratu, kakor bi ga tirali vedomci, in potnika ni opazil. Od srda so mu zakrvavele oči, zaripelo lice. Škripajoč z zobmi je ponavljal prisego, katero je bil prisegel na zlato krsto Atilovo in na njegovo najlepšo ženo Kerko tedaj, ko se mu je izmaličil napad na Epafrodita radi Slovenov Radovana in Iztoka!

"Teče, že teče kri! Pa mora še v večjih potokih — tudi zaradi nje!"

"Kakor hudič — krščanski," je zašepetal potnik, ko se je drevil mimo njega Hun. Oddahnil se je in zlezel iz grma ter naglo ubral pot proti gradišču.

Prihajal je potnik, Radovan iz Bizanca, da bi izročil pozdrave očetu Svarunu od sina Iztoka.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Vojna poročila . . .

AMERIKANCI V ITALIJI NAPREDOVALI

Velika bitka v gorski pokrajini v Italiji se nadaljuje in peta armada generala Clarka je zasedla tri gorske vrhove gorske verige Monte Camino. Poročilo dodaja, da se Nemci trdovratno bore za vsako ped zemlje.

Amerikanci so se približali Cassinu na komaj 7 milj. Ameriški težki topovi že obstreljujejo okolico Cassina s svojih postojank zapadno od Venafra, toda zavezniki še niso mogli spraviti težekga orožja na Monte Maggiore. Na tem kraju pride večkrat do spopadov z noži kot pa s puškami. Ameriški aeroplani dovažajo živež in municijo raznim svojim oddelkom visoko v gorah.

Ako Nemci ne bodo mogli popraviti svoje gorske črte, tedaj se bodo morali umakniti skozi Mignano in Cassino po dolini Sacca kakih 30 milj do Frosinone, ki je samo 49 milj od Rima.

Angleška osma armada je napredovala na jadranski obali ter prodrla dve milji do reke Moro in na 5 milj dolgi fronti.

V zadnjih 24 urah je bilo več sto Nemcev ujetih. Nemci so poslali na fronto polk oklopnih grenadirjev in ga vrgli v boj proti osmi armadi pri Orsogni, 15 milj v notranjosti od Jadrana.

RUSI PREBILI VAŽNO ŽELEZNICO

Rusi so včeraj prebili nemško črto med Smelo in Znamenko v osrednji Ukrajini ter razcepili močno nemško armado, ki je branila železniška križišča ob železnicah, ki peljejo na Rumunsko in se je rdeča armada približala močni nemški trdnjavi Kirovogradu na 23 milj.

Polnočno poročilo iz Moskve naznanja zavzetje Cibuleva, 8 milj severozapadno od Znamenke ob dvotirni železnici, ki pelje v Smelo ter padec Aleksandrije, 20 milj vzhodno od Znamenke. Poleg tega je rdeča armada osvobodila še 30 drugih obljudenih krajev.

Vichyski radio, ki je pod nemško kontrolo, naznanja, da so se Nemci umaknili severovzhodno od Krivega Roga, 60 milj južno od Znamenke, kar najbrže pomeni, da se je močna nemška armada po šesttedenskih hudih bojih pričela umikati iz Dnjeprovega kolena.

Nemci se že boje hudih zimskih bojev in zato berlinski radio poroča, da imajo Rusi pripravljeni dve posebno za zimo izvežbani armadi, ki sta opremljeni s skiji in sankami.

Nemci poročajo, da napadajo Rusi z mnogo močnejšo armado in v hudem sneženem viharju in da se bijejo silovi ti boji severno od Krivega Roga.

BOLGARI SE PRIDRUŽUJEJO PARTIZANOM

Eden najvažnejših dogodkov v borbi južnoslovanskih ljudstev proti nacijskemu jarmu je bil obelodanjen v nedavnem poročilu radijske oddaje Svobodne Jugoslavije, kot je isto zabeležil poročevalec "N. Y. Times-a" C. L. Sulzberger, kateri piše, da bolgarski vojaki v vedno večjem številu pristopajo v Osvobodilno ljudsko armado Jugoslavije, kateri načeljuje general Josip Broz (Tito).

Omenjeni komunike jugoslovanskih patriotov navaja, "da bolgarski vojaki, katere so zajeli naši oddelki v nedavnih bojih pri vasi Kremna, so sedaj prostovljno pristopili k Osvobodilni armadi." Dalje poročilo pravi, "da se zdaj ena bolgarska stotnija bori ramo ob rami z našimi oddelki proti fašističnim okupatorjem."

Nagel potek oziroma razkroj v bolgarski armadi sami je nadalje podčrtan po poročilu Britskega radija, ki navaja, da je bilo ustreljenih 35 bolgarskih častnikov potem, ko se je na albanski meji uprla garnizija vojaštva, da se tako ogne po nacijih vodeni akciji proti albanskim patriotom.

Te novice, vzete skupno s prejšnjimi poročili o pet tisoč bolgarskih partizanih, ki se bojujejo na Balkanu blizu Stare Zagore, ter o razstrelitvi strategičnega obmejnega mostu pri Svilengradu, kar je povzročilo prekinjenje železniških zvez med Bolgarijo in Turčijo, kažejo, da je pričela borba bolgarskega ljudstva proti Hitlerju in njegovim oprodam doma zavzemati značaj masnega odpora.

Bolgarsko ljudstvo je vodilo neprestano borbo proti terorističnemu režimu pokojnega kralja Borisa in njegove klike, katera je izdala dobrobit svoje dežele ter ga zaigrala nečastno, ko je potisnila Bolgarijo v vlogo Hitlerjevega policaja na Balkanu. Tudi v preteklost je bilo proti megalomaničnim in usodnim smernicam Borisovega očeta, bivšega carja Ferdinanda, kateri je zavlekel Bolgare v dve nezaželjeni vojni proti srbskim bratom. Tekom redkih prilik, ko je imel bolgarski človek besedo, kot na primer za časa vlade kmečkega vodje Stambolijskega, je bolgarski kmet in delavec demonstriral svojo vzajemnost z ostalimi južnoslovanskimi brati.

Danes, ko so oduševljeni po sijajnih zmagah rdeče armade in uspehih Jugoslovanske osvobodilne ljudske armade, kažejo Bolgari bolj in bolj svoj pravi sentiment. Neupognjeni po prošlem terorju in zatiranju, se poslužujejo vsake prilike da revoltirajo proti svojim lastnim fašističnim usurperjem ali vsiljivcem in se pridružujejo vrstam Jugoslovanske osvobodilne armade, katera je simbol južnoslovanske vzajemnosti in demokracije.

VODOVODI V MRAZU

Dostikrat se pripeti, da v hudih mrazih tudi vodovodi lahko zamrznejo, ko jih nekaj časa ne rabimo ali kjer so nezadostno izolirani.

Te nevarnosti se izognemo najboljše na ta način, da vodo vodne napeljave v vseh prostorih, ki jih ne uporabljamo, in ki jih torej tudi ne kurimo, izpraznimo. Za nočne ure bi morali storiti to tudi za napeljave, ki se nahajajo ob zunanjih stenah. Napeljave, ki morajo obratovati, ovijemo z lesno volno, papirjem, starimi cunjami in podobnim. Pozabiti ne smemo tudi na izpiralne naprave v straniščih, ki razen v najhujšem mrazu ne bodo zamrznile, če jim cevi ovijemo in damo v rezervoar malo soli.

Kletni prostori so v splošnem manj ogroženi, vendar pa moramo v dolgotrajnem mrazu paziti na to, da so jim okna stalno zaprta in po potrebi zadelana s papirjem. Proste cevi ovijemo tudi tukaj. Vodomer in glavno zapiralno pipo moramo po potrebi ogrevati s petrolejsko svetilko.

Kjer druge metode zoper zmrznjenje odpovedo, si, kakor znano, pomagamo lahko na ta način, da pustimo vodo malo teči.

Pošljite božična voščila in darila po pošti pred 10. decembrom!

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Get in the Fight — Work at WRIGHT

HUSKY MEN

WANTED FOR MODERN FOUNDRY

STARTING EARNINGS

$44.20

for 48 hour week

It pays to work at WRIGHT

★ Time and one-half for overtime

★ Double time for seventh day

★ Bonus for night work

★ Hospital Insurance Plan

★ Group Insurance

Essential workers need release statement

WRIGHT EMPLOYMENT CENTER

TIMES SQUARE — 46th St. and Broadway

2nd floor of 1560 Broadway Entrance on 46th Street

Open: 9:00 A.M. to 8:30 P.M.—Mon. & Fri. 9:00 A.M. to 5:30 P.M. Tues., Wed., Thurs. & Sat.

PATERSON, N. J.

Employment Division - 245 Park Avenue

Public Service Busses No. 38 and 54 from Paterson City Hall stop at our door.

WOOD RIDGE, N. J.

Employment Office - Administration Bldg.

Public Service Bus No. 68 or Olympic Line Busses pass the Wood Ridge plant.

WRIGHT AERONAUTICAL CORPORATION · PATERSON, N. J

Builders of Cyclone and Whirlwind Aircraft Engines

ANEKDOTA

Friderik Veliki je v mladih letih v Amsterdamu obiskal nekega bankirja. Bankirjeva žena ga ni poznala. Odvedla ga je v najboljšo sobo, kot dobra gospodinja pa ga je prosila, naj si sezuje čevlje in natakne copate.

Ko se je bankir vrnil in zagledal kralja v copatah, se je nad vedenjem svoje žene prestrašil. Prosil je kralja odpuščanja in pozval ženo, naj stori isto. Ta pa je uprla obe roki ob bok in menila:

"Tu se ne da nič napraviti! Jaz sama, ki sem gospodinja, si sezujem čevlje, kadar stopim v to sobo. Naj pride kralj ali kraljica, čevlji morajo ostati pred vrati!"

Friderik se je nasmehnil in dejal: "Prav imate, gospa, v lastni hiši je treba vedno paziti na red in snago."

NAJBOLJŠI PRIJATELJ

V NESREČI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORNA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50. in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 62,000

Premoženje: $10,500,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.